

In Sun Village is Aardbei veilig voor handelaren

In China hoeven kinderen van criminele ouders die zijn geëxecuteerd niet te rekenen op hulp van de staat. Ze worden verstoten of verhandeld. Speciale tehuizen springen in.

Door onze correspondent OSCAR GARSCHAGEN

SHUNYI, 23 DEC. 'Aardbei' en 'Drakenvlieg' waren tien dagen oud toen zij, uitgedroogd, koortsig en vervuild, werden gevonden in de koffer van een jonge vrouw. „De politie op het treinstation van Peking hoorde aan het gekrijs dat er iets mis was en hield de vrouw aan. Ze was kinderhandelaar. Nu zijn ze veilig in Sun Village”, vertelt mevrouw Zhang Shuqin (56) met de dromerige, inmiddels vier maanden oude baby's in haar armen.

Mevrouw Zhang is een bijzondere vrouw. Na een lange carrière in het Chinese gevangeniswezen richtte zij veertien jaar geleden een klein opvangcentrum op voor kinderen van gevangenen. Sun Village is op het ogenblik snel aan het uitbreiden naar een organisatie met zes 'kinderdorpen' waar 2.000 kinderen van gedetineerden en geëxecuteerde gevangenen worden opgevoed. Zij schrijft daarmee geschiedenis, want Sun Village – een verzameling kleurige bungalows van simpele materialen – is een strikt particuliere instelling, de eerste non-gouvernementele organisatie op het gebied van kinderbescherming in China.

Daar is inmiddels ook Morning Tears in de provincies Henan en Shaanxi bijgekomen. Deze 'kinderdorpen' die door de Chinese Kou Wei en de Vlaming Koen Sevenants zijn opgericht, hebben de status van non-gouvernementele organisatie gekregen. De opkomst van NGO's tekende zich al af op het gebied van milieubescherming, maar breidt zich in China nu ook uit naar de justitiële sfeer, zij het op zeer bescheiden schaal.

„Als wij niets doen, vallen deze kinderen en jongeren in een diep gat, want zij worden verstoten, verkocht of in de steek gelaten door hun families. Omdat hun ouders criminelen zijn, komen ze niet in aanmerking voor sociale hulp van de overheid”, legt mevrouw Zhang uit. Tegelijkertijd houdt zij scherp in de gaten dat de

jaarlijkse kerstlunch in de grote, versierde eetzaal gesmeerd verloopt. Er wordt gezongen, gedanst en muziek gemaakt en iedereen zit achter grote borden met pasta, kip, loempia's en taart. Vaste staf en vrijwilligers doen volop mee.

Zij wijst en zwaait naar twee meisjes van 12, een tweeling, die een kind van drie spaghetti voeren. De tieners zagen hoe hun moeder werd vermoord door hun vader. De grootouders van beide kanten zijn te arm om voor ze te zorgen en de vader wil de meisjes niet meer zien. Het kind tussen hen in heeft geen ouders meer. Zij waren betrokken bij een roofoverval met dodelijke afloop en zijn geëxecuteerd. Haar grootouders zijn te oud en te arm en hadden haar broertje al verkocht. Alle kinderen en tieners die in Sun Village opgroeien, hebben vergelijkbare achtergronden.

Mevrouw Zhang veegt een klodder babyspuug van haar suède jas: „Ik heb tijdens mijn werk in het gevangeniswezen vaak meegemaakt dat gevangenen zelfmoord pleegden omdat zij zich zorgen maakten over hun kinderen. Ik zag ook hoe kinderen in de steek gelaten werden of werden mishandeld of verkocht. Het gevangeniswezen kan daar niets aan

Kinderen dreigen in een diep gat terecht te komen

doen, omdat daar geen wetten en regels voor zijn. En daarom besloot ik er wat aan te doen, maar we zijn maar een hele kleine ngo, want er zijn zeker 600.000 kinderen die hulp nodig hebben.”

Net als mevrouw Zhang van Sun Village vormen de Chinese Kou Wei en de Vlaamse sociaal werker Koen Sevenants van Morning Tears een voorhoede op het gebied van kinderopvang en de ontwikkeling van non-gouvernementele organisaties in China. „Het model van particuliere, door bedrijven, individuen en buitenlandse regeringen gefinancierde kindertehuizen is nieuw in China. Er is erg veel aan het veranderen in China en wij maken daar onderdeel van uit, hoewel het natuurlijk heel langzaam gaat”, leggen Kou Wei en Koen Sevenants uit in het zes maanden oude Ai Tong Yuanhuis

bij Zhengzhou in Henan. De kinderen hebben net geluncht en spelen, voordat zij weer naar school gaan, op het terrein met basketbalveld, pingpongtafel en oefenapparatuur van zwaar staal.

„Het is eigenlijk politiek werk wat we aan het doen zijn. We helpen de overheid met het ontwikkelen van een model voor gespecialiseerde kinderopvang. Er komt hier in de provincie ook een academie om gespecialiseerde sociaal werkers op te leiden. En daarnaast moeten we de overheid ervan overtuigen dat dit werk een overheids-taak is. We leggen als het ware de weg waarop we lopen zelf aan, in nauw overleg met de overheid”, vertelt Sevenants, die veel aan fondsenwerving doet in België en Nederland. Morning Tears wordt, net als Sun Village, vooral gesteund door internationale ondernemingen, Rotary's, personen en ambassades. Chinese bedrijven zijn in de minderheid omdat de donaties niet afgetrokken kunnen worden van de belastingen. Voor de Chinese overheid zijn de kinderdorpen een experiment.

Het Ai Tong Yuan-huis met 24 kinderen is kleiner dan Sun Village (90 kinderen en tieners) bij Peking, maar net zo fris en vrolijk geschilderd. Er zijn vier groepen gevormd die allemaal beschikken over een eigen zit/eetkamer, keuken en slaapkamers. Iedere groep heeft twee begeleiders. In tegenstelling tot Sun Village beschikt Morning Tears nog niet over een babyafdeling. De jongste is hier vier jaar. Het meisje, dat getuige was van de moord op haar moeder, is pas binnengebracht. Zij zit nog helemaal opgesloten in zichzelf en heeft nog geen woord gezegd. „Zij weigert te praten, maar dat komt wel goed, want ze heeft wel contact gemaakt met twee andere meisjes, zag ik pas”, vertelt Kou Wei.

Zij heeft een bijzondere band met de kinderen. „Ik weet hoe zij zich voelen als zij nachtmerries hebben en wat er in hun hoofd speelt als zij zich slecht voelen. Ik ben een van hen.” Haar moeder, een arts, vermoordde na jarenlang mishandeld te zijn haar vader. „Zij liet hem op een bepaald moment voor altijd inslapen”, vertelt zij. Met de familie van haar vader heeft zij geen contact meer, maar haar moeder bezoekt zij zo vaak mogelijk. „Ze maakt het best goed en is betrokken bij hulpverlening aan andere gevangenen”.

Tienermeisjes in Sun Village, die zagen hoe hun moeder werd vermoord door hun vader, helpen een baby met eten. Foto's Oscar Garschagen.

Autoriteiten wantrouwen particulier initiatief

In dictaturen als China leidden non-gouvernementele organisaties doorgaans een kommerfvol bestaan. Toch is in China het aantal ngo's inmiddels gegroeid naar het officiële aantal van 410.000.

De autoriteiten wantrouwen particulier initiatief en ongecontroleerde vormen van organisatie, want die kunnen uitgroeien tot een bedreiging van het regime. Deze ngo's worden dan ook streng gecontroleerd en wie een organisatie vormt zonder toestemming riskeert gevangenisstraf of wordt door de politie opgesloten in een arbeidskamp.

De meeste van deze instellingen

in China houden zich bezig met sociaal werk en vooral het milieu. Twintig Chinese milieu-organisaties kregen zelfs toestemming om naar Kopenhagen te reizen. Maar van een goed georganiseerde, goed gefinancierde milieubeweging is in China nog geen sprake.

De meeste milieu-ngo's zijn klein, ongecoördineerd en amateuristisch. Waarlijk onafhankelijke ngo's op het gebied van mensenrechten, werknemersrechten en vrije media bevinden zich allemaal in Hongkong.

Websites:
www.sunvillage.com.cn
www.morningtears.org

Op de speelplaats van het Ai Tong Yuan-huis in Henan